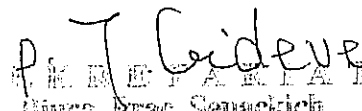




**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**


 KANCELARIA
 Biuro Prac Senackich
 wpłynęło dn.....10.03.09.....
 nr...1514...podpis.....

Warszawa, 2009-03-06

DKOW-4/DD-0401- 29/09

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Czesława Ryszkę w sprawie groźby likwidacji szkół z terenu Częstochowy (BPS/DSK-043-1391/09) uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 59 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) szkoła publiczna może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu. Organ prowadzący jest zobowiązany, co najmniej 6 miesięcy przed terminem likwidacji, zawiadomić o zamiarze likwidacji szkoły: rodziców uczniów, właściwego kuratora oświaty oraz organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia szkół danego typu. Szkoła może zostać zlikwidowana po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty.

Należy podkreślić, przywołując wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 maja 2002 r. Nr K29/00, iż wydając opinię w sprawie zamiaru likwidacji szkoły kurator oświaty nie działa arbitralnie lecz jest związany konkretnymi normami prawnymi, wynikającymi m. in. z przepisu art. 59 ust. 1 ww. ustawy o systemie oświaty, zgodnie z którym szkoła publiczna może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego, po zapewnieniu uczniom przez organ prowadzący szkołę możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu. Organ prowadzący jest zobowiązany, co najmniej 6 miesięcy przed terminem likwidacji, zawiadomić o zamiarze likwidacji szkoły: rodziców uczniów, właściwego kuratora oświaty oraz organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia szkół danego typu.

W swojej opinii kurator oświaty uwzględnia także spełnienie wymogów określonych w art. 17 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, który nakazuje zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu, gdyby odległości z domu do nowej szkoły przekraczały wielkości określone tym przepisem, bądź nakłada obowiązek zwrotu kosztów przejazdu w przypadku braku transportu.

Informuję także, że Ministerstwo Edukacji Narodowej przygotowując obecne zmiany w ustawie o systemie oświaty analizowało problemy dotyczące likwidacji małych szkół. Dokonano diagnozy dotyczącej dynamiki zmian ogólnopolskiej sieci szkół na tle zachodzących procesów demograficznych.

Zgodnie z danymi zebranymi w systemie informacji oświatowej w roku szkolnym 2002/2003 było w Polsce 34842 szkół dla dzieci i młodzieży, natomiast w roku szkolnym 2007/2008 było tych szkół tylko 31 836 (ubyło 3006 szkół). Odpowiednio w roku szkolnym 2002/2003 w szkołach dla dzieci i młodzieży uczyło się łącznie 6 649 839 osób, zaś w roku szkolnym 2007/2008 tylko 5 557 636 osób (tj. o 1 092 203 mniej).

Zatem utrzymujący się od wielu lat niż demograficzny wymusza także zmiany w strukturze sieci szkół i przyczynia się do zmniejszania liczby szkół dla dzieci i młodzieży.

W ostatnich latach, szczególnie na terenach wiejskich zdarzały się przypadki przekazywania przez jednostki samorządu terytorialnego szkół i placówek publicznych do prowadzenia innym organom, takim jak stowarzyszenia rodziców, które chcą i potrafią zarządzać szkołami efektywniej oraz w sposób bardziej wychodzący naprzeciw oczekiwaniom społeczności lokalnej.

W aktualnym stanie prawnym tego typu decyzje były bardzo trudne do podjęcia. Wymaga to bowiem przeprowadzenia procedury związanej z likwidacją szkoły czy placówki publicznej prowadzonej dotychczas przez jednostkę samorządu terytorialnego, dopiero w dalszej kolejności zarejestrowanie i powołanie szkoły lub placówki w nowej formule. Likwidacja szkoły lub placówki niejednokrotnie wywoływała ogromne konflikty w lokalnej społeczności i wzajemną nieufność podmiotów uczestniczących w tym procesie.

W przypadkach kiedy zamiarem jednostki samorządu terytorialnego nie jest likwidacja tylko przekazanie szkoły lub placówki do prowadzenia innemu podmiotowi gwarantującemu właściwe wykonywanie zadań organu prowadzącego, zasadne było wprowadzenie możliwości przekazania przez tę jednostkę prowadzenia szkoły lub placówki publicznej innej osobie prawnej lub osobie fizycznej w drodze umowy, której niezbędne elementy wskazano w projekcie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Obecnie Parlament zakończył prace legislacyjne nad ww. projektem i został on przekazany do podpisu Prezydenta RP.

Proponowane w ustawie zmiany pozwolą jednostkom samorządu terytorialnego na przekazanie szkoły lub placówki do prowadzenia innemu podmiotowi z ominięciem procesu likwidacyjnego. Samorząd będzie mógł przekazać szkołę lub placówkę, jeżeli: uczy się w niej nie więcej niż 70 uczniów, powiadomi co najmniej 6 miesięcy wcześniej pracowników szkoły lub placówki, uzyska zgodę (pozytywną opinię) kuratora oświaty na przekazanie.

Projekt ustawy określa także tryb i warunki przekazania szkoły, z których na pierwszym miejscu wymienia się to, że szkoła pozostanie placówką publiczną, bezpłatną dla ucznia i ogólnie dostępną.

Nowelizacja ustawy wprowadza nowe, dogodne warunki dla procesu przekazywania szkół, które pozwolą na:

- uniknięcie procesu likwidacji szkoły i ochronę miejsc pracy dla nauczycieli;
- płynne przekazanie szkoły – mniej konfliktów;
- ponowne przejęcie szkoły przez samorząd, jeżeli nowy organ prowadzący nie będzie mógł jej dalej prowadzić (zakaz likwidacji szkoły przez nowy organ prowadzący);

Projekt zakłada, że nadzór nad jakością nauczania pozostanie w rękach kuratora oświaty, a właścicielem majątku szkoły nadal będzie samorząd. Dotację na każdego ucznia z budżetu samorządu szkoła otrzyma od dnia jej przejęcia (szkoły powoływane, w następstwie likwidacji, otrzymywały dotację dopiero od 1 stycznia, a nie od momentu rozpoczęcia działalności).

Odnosząc się do kwestii organizowania oddziałów „zerowych” uprzejmie wyjaśniam, co następuje:

Reforma systemu edukacji zakłada upowszechnienie wychowania przedszkolnego dzieci w wieku 3 – 5 lat, wprowadzenie obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dla dzieci 5-letnich oraz uzupełnienie systemu edukacji innymi formami wychowania przedszkolnego.

Podejmując, w ramach decentralizacji funkcji państwa, decyzję o przekazaniu gminom zakładania i prowadzenia publicznych szkół podstawowych i przedszkoli z dniem 1 stycznia 1994 r., ustawodawca określił jednocześnie charakter przekazanych przez państwo zadań jako obowiązkowe zadania własne gmin (art. 104 ust. 1 i art. 105 ustawy o systemie oświaty).

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie edukacji publicznej. Jednym z obszarów zaspokajania tych potrzeb (na podstawie art. 5 ust. 5 ustawy o *systemie oświaty*) jest m.in. zakładanie, prowadzenie przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkole podstawowej oraz innych form wychowania przedszkolnego.

Art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o *dochodach jednostek samorządu terytorialnego* (Dz. U. Nr 203, poz. 1966, z późn. zm.) stanowi, że zadania związane m.in. z prowadzeniem przedszkoli ogólnodostępnych (łącznie z oddziałami przedszkolnymi w szkołach podstawowych oraz innymi formami edukacji przedszkolnej) i oddziałów ogólnodostępnych w przedszkolach integracyjnych, nie są uwzględniane przy podziale części oświatowej subwencji ogólnej pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego. Zadania te finansowane są z dochodów gmin, głównie z dochodów własnych oraz udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

Obecnie, edukacja sześciolatków również jest finansowana jako zadanie własne gminy, tak jak przedszkola. Po planowanym obniżeniu wieku obowiązku szkolnego dzieci, edukacja sześciolatków w szkole podstawowej będzie finansowana z subwencji oświatowej. Dzięki takiemu rozwiązaniu gminy, jako organy prowadzące, uzyskają wolne środki, które będą mogły wykorzystać na tworzenie nowych miejsc realizacji wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-5 lat.

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty (Dz. U. Nr 181, poz. 1292), a następnie akty wykonawcze, tj. rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. Nr 7, poz. 38) oraz jego nowelizacja pozwoliły na tworzenie innych (niż przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach) form wychowania przedszkolnego. Zgodnie z art. 14a ust. 1a ustawy o systemie oświaty w przypadkach uzasadnionych warunkami demograficznymi i geograficznymi rada gminy może uzupełnić sieć publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych o inne formy wychowania przedszkolnego, czyli punkty przedszkolne lub zespoły wychowania przedszkolnego.

Proponowane obecnie zmiany w ustawie o systemie oświaty dotyczące obowiązku realizowania całej podstawy programowej wychowania przedszkolnego w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych, pozwolą na zapewnienie właściwego poziomu edukacji przedszkolnej, w tym także dobre przygotowanie dzieci do podjęcia nauki w szkole, a także na zapewnienie dzieciom równych warunków startu w zakresie ich dostępu do wiedzy.

Dzieci będą miały możliwość realizowania obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego w trzech (obecnie w dwóch) miejscach, tj. w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania przedszkolnego, co będzie miało wpływ na upowszechnienie wychowania przedszkolnego.

Zatem zaplanowanie odpowiedniej liczby placówek realizujących wychowanie przedszkolne na danym terenie zależy od potrzeb społeczności lokalnej i należy do zadań właściwej gminy.

z poważaniem
W/Z MINISTRA
SEKRETARZ STANU
Krzyszyna Szumilas
Krzyszyna Szumilas